емлі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 25. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 27, 1953. VOL. LXI

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДЧА СЛУЖБА ДОРІВНЮЄ ІНШИМ

Вашингтон. — Ген. Бедел Сміт, уступаючий голова Центральної Розвідчої Агенції, заявив, що американська розвідча служба дорівнює всякій іншій подібній службі в світі, за виїмком хіба совєтської. Він твердить, що совєтські агенції потребують тільки наклеїти трицентову марку на лист і зажадати від якої небудь американської фірми інформацій про спосіб її праці, а дістануть книжечку про її стан. Коли ж іде про совєтські подібні установи, то американська розвідча служба мусить добре напрацюватися, щоб хоч щось про них довідатися. Ці інформації про шпигунські системи подав ген. Бедел Сміт під час триденної наради Комісії Краєвої Безпеки Американського Легіону, яка мала на цілі зазнайомити його провідників про безпеку внутрі країни й закордоном.

Сміт заявив, що його завданням є найти відповідь на питання:, „Що зроблять Совєти наступного року?" — бо це питання приходить під час кожного піврічного зібрання Ради Краєвої Безпеки, тобто найвищої установи безпеки, в склад якої входять теж президент Злучених Держав. Сміт каже, що таку відповідь треба тримати завжди в таємниці, бо тут саме йде про безпеку нашої країни. Відповідь можна скласти тільки на підставі самих інформацій. Він не виключає можливости, що Америка матиме свого довірочного інформатора в бюрі Сталіна, одначе такі вісті не завжди можуть дати ясну відповідь на якусь справу. — Командант Американського Легіону, Луїс К. Ґав, що недавно відвідав Корею, заявив на нараді, що Злучені Держави „повинні поставити нашому ворогові наші мінімальні умови на угоду для гонорового перемир'я і встановити кінцеву дату для дальших переговорів. Якщо ворог дальше буде йти обманом, зрадою або двоколичністю, тоді ми повинні приготовитися до офензиви, яка принесла б нам перемогу й мир з честю, а кару для агресора" — твердив голова Легіону.

Труман не прийняв предложення заробляти понад 100,000 річно

Канзас Ситі, Мо. — Гаррі С. Труман, який щойно минулого тижня викінчив свій близько вісімрічний уряд президента Злучених Держав, осівши в своїм родиннім домі в Індепенденс недалеко Канзас Ситі, як приватний громадянин, уже дістав кілька пропозицій заробітків від 100,000 вгору річно у різних підприємствах, що хотіли б скапіталізувати його ім'я для поширення своїх виробів. Він відкинув досі усі такі пропозиції, вважаючи, що вони понижували б становище, яке він займав досі. Він не відмовляється від усякого зайнятть, бо його фінансовий стан не дуже блискучий з уваги на великі витрати, які вимагало становище президента, одначе він уже давніше висловлював погляд, що праця, яку він прийняв би, має бути справжня праця, до якої він надається і яку він міг би виконувати; до того вона мусить бути така, щоб не вказувала на те, що він дістає її тільки тому, що має вплив, як кол. президент. Трумановi напр. пропонували писати історію своїх часів, одначе він заявив, що він не письменник.— Міжтим він має повно праці, відповідаючи на листи, які наспіли останніми днями, крім того він розробляє пляни побудови бібліотеки свого імени на своїй фармі для приміщення документів і книжок з часів його урядування. Уже оформлена фундація для виконання такого пляну коштом півтора мільйона долярів, з чого вже складено сто тисяч дол. Труман показував кореспондентам місце, що охоплює 50—60 акрів землі для побудови на бібліотеку.

Сто мільйонів на вибори замало – твердять сенатори

Вашингтон. — Сенатська комісія для провірки виборчих витрат, звідомляє, що кандидати на федеральні становища витратили $100,000,000 на вибори в листопаді 1952. Комісія вимагає цілковитої перерібки теперішніх законів так, щоб загал знав, хто витрачує виборчі фонди, на що і для кого. Закон, званий „Актом про Федеральні Корупційні Практики" непрактичний, має забагато недотягнень і місць для просмикнення, кажуть сенатори, а висоту витрат на вибір кандидата треба піднести. Звіт випрацювала виборча мідкомісія сенатської Комісії Правил, а в ньому між ін. сказано: „Закони з 1925 і 1930 рр. ледве чи можуть служити для теперішніх потреб". Комісія виявляє, що всі партії витратили 6,062,378.50 на закупно часу для радія й телевізії. Республіканські витрати досягли $1,803,825.82 на радіо і 1,623,900.61 на телевізію; демократи витратили 1,269,660.28 на радіо і 1,303,916.91 на телевізію. Комісія вимагає, щоб витрати на правибори були включені до виборчих витрат.

АЙЗЕНГАВЕР ВІДБУВ КОНФЕРЕНЦІЮ З НОВИМ КОМАНДАНТОМ ДЛЯ КОРЕЇ

Вашингтон. — Ирл Д. Джансон, діючий секретар армії, оприлюднив, що ген. Джеймс А. Ван Фліт, командант Восьмої Армії, яка охоплює збройні сили під прапором Об'єднаних Націй в Кореї, звільнений з цього посту після двадцяти місяців і повертає до ЗДА для викінчення своїх останніх місяців служби перед переходом на пенсію, а на його місце приходить лейтнант - ген. Максвел Д. Тейлор. Заки він виїхав на новий пост, він відбув конференцію з президентом Айзенгавером впродовж двох годин у суботу. Загально думають, що з призначенням нового команданта можуть бути злучені нові стратегічні пляни. Цей здогад потверджується тим, що голова ген. штабу, армії, ген Дж. Лотон Коллінс, несподівано виїхав до Кореї. Перед виїздом ген. Коллінс сказав, що його подорож була запланована вже давніше, одначе заявив, що такі подорожі це звичайна рутина, яка трапляється що шість місяців. Ген. Тейлор, після своїх відвідин в Білому Домі сказав, що кожен може висловлювати свій здогад про ціль його зустрічі з президентом після проголошення зміни команданта. Він не заперечував ані не потверджував, що тут іде про сповнення обіцянки през. Айзенгавера про швидке закінчення війни в Кореї, яку він, теперішній президент давав перед виборами.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЛІТИКА ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ — НАЙКРАЩА ҐАРАНТІЯ МИРУ

Конґресмен Керстен, комішенер О'Коннор і адмірал Менц підкреслюють важливість українських визвольних змагань для вільного світу; величаві святкування роковин української Самостійности і Соборности у Филаделфії, Джерзі Сити і Ню Йорку

Американська політика визволення та активної підтримки вазвольних рухів поневолених народів, зокрема українського, — це найкраща ґарантія миру та оборони вільного світу і його цивілізації перед совєтською загрозою — твердив конґресмен Чарлз Керстен у своїй промові на святкуваннях роковин проголошення самостійности і соборности Української Народної Республіки, що їх влаштовано у Филаделфії і Ню Йорку. Про необхідність протиставлення активної американської політики визволення поневолених народів совєтській політиці поневолення світу говорив на святочних академіях у Филаделфії і в Джерзі Ситі бувший член урядової комісії ДП у Вашинґтоні й відомий прихильник української визвольної справи Е. О'Коннор. Провідну ролю українців в боротьбі проти большевизму підкреслював в своїй промові на академіях- маніфестаціях у Филаделфії і Ню Йорку адмірал Джордж Менц, член Американського Комітету для Визволення Народів Росії.

Едвард О'Коннор

Конґресмен Керстен: Правом і обов'язком народу є повалити тиранію.

Конґресмен Керстен, відомий автор доповнення до Акту Взаємної Безпеки, яке передбачує 100 мільйонів долярів американської допомоги визвольним рухам поневолених Москвою народів, почав свою промову на святах самостійности і соборности у Филаделфії 24-го січня і в Ню Йорку 25-го січня короткою згадкою підступного вбивства большевицьким агентом — Головного Отамана УНР Симона Петлюри в Парижі. Він був тоді в столиці Франції на студіях та рівночасно виконував функції кореспондента журналу „Лайф". Ця подія вже тоді потрясла його до глибини душі та звернула його увагу на трагедію українського народу. Симона Петлюру вбито, але його ідея і його дух з кожним роком спалахують все більшим вогнем не тільки в душах українців, але й всіх волелюбних людей — твердив конґресмен. — Президент Айзенгавер в своїй інавґураційній промові звернув головну увагу на гідність людини. Ця сама засада встановлена в американському документі — Американській Деклярації Незалежности, яка стала основою американської філософії і американської політики. В цьому документі — встановлена одна основна правда, а саме, що правом і обов'язком поневоленого народу є скинути тиранію. Цю засаду проголошено в Деклярації Незалежности як філософію вільної людини і на ній повинна базуватися наша політика. Кілька днів тому новий державний секретар — Джан Фостер Доллес говорив, що ми ніколи не матимемо миру, як довго Совєти поневолюють велику частину світу та змагають до поневолення тих, які ще вільні. Він твердив, що ми не можемо врятувати волі вільних, — без змагання до визволення поневолених. Подібно й теперішній президент Айзенгавер твердив під час своєї виборчої кампанії в промові до Американського Легіону в Ню Йорку, що сумління американського народу ніколи не буде спокійне, як довго поодинокі народи перебувають в совєтсьій неволі. Ці твердження стають сьогодні базою нової американської політики визволення. Безпосередньо після інавґурації президента Айзенгавера на цю саме політику звернула увагу комуністична газета в Ню Йорку „Дейлі Воркер", заявляючи, що „американська політика визволення — це шлях до війни". В другій статті ця газета заявляє, що це є радше обов'язком Совєтського Союзу „визволяти" народи з „капіталістичної неволі".

В Америці — твердив конґресмен Керстен — ще не перевелись наївні, які вважають — що з комуністами можна договоритись. Але дотеперішня практика, якщо вже не що інше, виказує наглядно, що з комуністами не може бути жадного договорення, як не можу бути жадного порозуміння з налоговим злочинцем, бо він ніколи не додержить жадної обіцянки — ані жадного зобов'язання. — Комуністи та їх поплентачі вважають, що політика визволення веде до війни. Конґресмен Керстен, натомість, — переконаний, що політика визволення — це єдиний і найкращий шлях до миру. Це не значить, що Америка зараз повинна закликати поневолені народи до повстань, що завдало б їм багато нових втрат і ще більше терпінь. Але Америка повинна дати всю можливу допомогу тим народам, що борються за свою волю та повинна виразно і недвозначно проголосити свою філософію політики визволення. — Ми віримо — твердив конґресмен Керстен — що народи мають право на волю та на уряд, якого вони самі собі бажають. Таке право має й український нарід і цього права ніхто не сміє йому заперечити, бо воно від Бога. А якщо є такі, що це право заперечують, то Америка поступить тільки згідно зі своєю філософією та своєю вірою. Якщо вона допоможе українському й іншим поневоленим народам здобути це право знову. В цьому дусі він поздоровляє українців з святкуванням річниць, коли це право було дійсністю.

Комішенер О'Коннор про неподільність волі та обов'язок Америки.

Комішенер Едвард О'Коннор, висловлюючи свою радість з того, що має нагоду промовляти на такому великому святі, як роковини самостійности, хоч і короткотривалої, волелюбного українського народу, почав свою промову у Филаделфії і Джерзі Ситі згадкою про Злучений Український Американський Допомоговий Комітет та його неоцінені заслуги для української справи. Але ціллю цих святкувань є вшанувати роковини незалежности, за яку колись мусіла боротись і Америка. В теперішньому часі світової боротьби за людську гідність, за волю і незалежність, отже за ті невід'ємні і неподільні Богом дані права кожного народу, Америці припала провідна роля в світі і вона цю ролю повинна виконати з такою самою рішучістю, як вона виконала її у відношенні до себе самої. Твердження президента Айзенгавера в його інавґураційній промові переконують, що Америка справді рішила цю ролю виконати.

Зупинившись на головних принципах американської боротьби за свою незалежність, комішенер О'Коннор в дальшому переводив паралелю — між такою боротьбою українського та інших поневолених народів проти большевизму, роблячи з того такі конкретні висновки:

Якщо нова американська політика визволення має мати успіх, вона в першій своїй інстанції повинна сконцентруватися на створенні відповідного духового наставлення, яке давало б такій політиці тверду основу. Хитання, — фальшиві побоювання, непевність і опортунізм мусять бути заступлені непохитною вірою в силу правди і справедливість, рішучістю та переконанням, що воля і мир є неподільні. Дотеперішня визвольна боротьба поневолених народів переконує, що духа волі ніхто не може вбити ані припинити та що майбутність належатиме до вільних. „Це є дух, що вдержить вільною і незалежною нашу націю. Це є дух, що в обраному Богом часі принесе волю і незалежність всім поневоленим народам. Надії, віра та дух і посвята наших предків повинні одушевити нас в змаганні до такого ладу в світі, в якому всі нації могли б жити в мирі між собою та в якому кожний нарід був би рівноправним партнером в спільному змаганні до життя, волі і щастя".

Адмірал Менц поздоровляє українців з роковинами самостійности.

Адмірал Джордж Менц — промовляв на святах у Филаделфії і в Ню Йорку. На початку він виясним, що він є зв'язаний з Американським Комітетом для Визволення Народів Росії, назви якого він сам „не любить" та сподівається, що вона буде замінена. Він говорив:

„Для мене це честь і приємність долучитись до Вас в святкуванні Дня Української Незалежности". Кілька років тому він був зайнятий піклуванням та переселенням переміщених осіб в Італії. — Між ними були тисячі людей з усіх країн, що перебувають під совєтським пануванням. Але найглибше враження зробили на нього своєю організованістю та творчою активністю українці. Між ними він не зустрів ані одного, — який бажав би вернутись під совєтське панування. „Всі вони дихали чистим повітрям людської волі і жадна сила в світі була б не заставила їх в неволю їхнього попереднього життя". Сьогодні багато з тих українців поселились в різних країнах і багато з них є в Америці. Всі вони роблять велику прислугу вільному світові, познайомлюючи його з правдою про страшне рабство в Совєтському Союзі. „Вони відкрили наші очі і ми стоїмо з похиленими головами в пошані перед тими, що терпіли і вмерли в боротьбі проти тих сил, які намагались позбавити їх їхньої людської гідности." Перші познаки большевицької тиранії адмірал Менц бачив вже коротко після першої світової війни, виконуючи свої обов'язки морського старшини з американською місією в Константинополі. Ця тиранія ані на йоту не змінилася її до сьогодні. — Сьогодні Америка має історичну місію прийняти виклик тої тиранії та зберегти людську волю. В цьому вона повинна базуватись на найкращих принципах своєї власної волі та виконувати свою місію в єдності з тими, що саме за ту волю борються. В єдності ми можемо здобути і забезпечити ці права для всього людства. Але в цьому дусі єдности ми мусимо бути дуже вразливі на всі аспірації народів Совєтського Союзу. „Як більшість з Вас знає, я є зв'язаний з Американським Комітетом для Визволення Народів Росії. Тому, коли я говорю про єдність цілей в спільній боротьбі проти большевицької тиранії, я маю теж на думці цілі, для яких Комітет був зорганізований та важкі завдання, які стоять перед ним в намаганнях об'єднати різні елементи еміґрації. Сьогодні, говорячи про незалежність, волю і національні права, ми повинні пам'ятати, що не може бути волі, як довго одна шоста частина світу перебуває під большевицьким гнобленням. „Волелюбний нарід України не може і не буде довго перебувати в таких обставинах. Його славна історія переплітана героїчними епізодами боротьби проти такої тиранії і гноблення... Ми в Америці є спадкоємцями святого полум'я волі, яке передали нам для збереження наші предки. Ми не спічнемо, аж доки це полум'я не спалахне в кожній частині світу, де люде терплять від безбожної тиранії..."

Адм. Джордж Менц

Місцева американська преса у Филаделфії, Джерзі Ситі і Ню Йорку, включно з Ню

(Продовження на стор. 4)

КОМУНІСТИ АТАКУЮТЬ АЙЗЕНГАВЕРА В ЕВРОПІ Й АЗІЇ

Вашингтон. — Комуністичні радієві програми в Европі й Азії вже почали систематичні напади в Европі й Азії на президента Двайта Д. Айзенгавера за його інавґураційну промову і за його добір бизнесових провідників на верховні становища у своїй адміністрації. Комуністичні голоси твердять, що все те виявляє „аґресивні наміри" президента. Кабінет президента представляють комуністи як підлеглий багатіям з Волл Стріту та „американським монополістам", як про це звідомляють американські обсерватори на закордонних позиціях. За такими звідомленнями польський радієвий коментатор Стефан Арскі останнього четверга сказав, що ген. Айзенгавер „пробував огорнути брутальну правду в порожні фрази і так прикрити аґресивну політику ЗДА. Зміст промови, простий, а коли Айзенгавер говорить, що Злучені Держави будуть змагати до переміни Об'єднаних Націй на доцільний інструмент, то прихильники нового президента не мають сумніву, що він має на думці продовжування аґресії в Кореї і надуживання Об'єднаних Націй для аґресивних цілей ЗДА" — говорив польський коментатор. Подібні радієві промови посипалися в англійській мові з пекінської радіостанції, звернені до Південно-Східної Азії, Европи й Північної Америки. У самій Москві совєтські радіовисильні безупину остерігають слухачів перед американськими намірами „поневолити всі народи світу".

КАНАДІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗГОРІВ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПОРТІ

Лондон. — В порті Ліверпуль в Англії згорів впродовж минулої неділі великий канадійський пасажерський корабель „Емпрес оф Канада". Корабель, що мав 20,325 тонн, почав горіти в неділю о год. 4:20 рано і згорів в понеділок коротко по півночі. На одну годину раніше пожежна сторожа перестала його гасити, як виявилось, що його вже не можна врятувати. Після того, як вигоріла велика частина нутра корабля, він перехилився на бік і остаточно пішов на дно таки в порті. Всі заходи згасити вогонь, що тривали повних вісім годин, не дали успіху. Корабель належав до лінії — Канедіен Пасифік Рейлвей та був обезпечений на приблизно 5,600,000 долярів. В останньому він був призначений на те, щоб перевозити тисячі подорожніх на коронаційні врочистості до Англії. В рятунковій акції корабля брало участь понад 200 пожежників, багато з яких віднесло поранення. Шеф місцевої пожежної сторожі заявив, що причина пожежі невідома.

Червоні в Кореї відбили сильну аліянтську атаку

Токіо. — Комуністичні війська на західній ділянці корейського фронту відбили вчора сильну аліянтську атаку, яку зараховується до найбільших в цьому році. Атаку аліянтської піхоти попередила сильна атака авіяції та артилерії, що мала послабити ворожий спротив. Проте, коли відділи аліянтської піхоти, піддержані танками та автоматичною збросю, наблизились до укріплених ворожих позицій, на них відкрито такий сильний перехресний вогонь, що вони мусіли відступити. Наступ повторювався кілька разів впродовж чотирьох годин, але за кожним разом безуспішно і вкінці аліянтська піхота відступила на свої позиції. Підчас оборони ворог мав великі втрати. На інших секторах фронту аліянти відбили три наступи більших торожих відділів. Акція аліянтської авіяції проти воєнних об'єктів у ворожому запіллі продовжувалася цілий день.

Корейці самі можуть вдержати фронт – запевняє ген. Ван Фліт

Токіо. — Ген. Джеймс Ван Фліт, командант аліянтських наземних збройних сил в Кореї, що відходить на пенсію, заявив на пресовій конференції, що південні корейці вже впродовж одного року — могли б цілком добре обсадити своїми людьми і вдержати цілий корейський фронт, якщо б головне командування продовжувало хотіти залишитись на тих лініях, які воно вдержує тепер. Але ніхто не хоче — додав ген. Ван Фліт. Він в дальшому виявив велике довір'я до аліянтських сил в Кореї, вважаючи, що вони тепер є в найліпшій формі, але він теж не легковажить сил ворога, які постійно збільшуються і розбудовуються.

Французький парлямент почав дебати над військовим бюджетом

Париж. — Французька Національна Асамблея почала вчора дебати над військовим бюджетом країни, що є найбільший в мирних часах, бо мав би виносити 4,075,000,000 долярів. Міністр оборони — Рене Плєвен, даючи свої вияснення до того бюджету, — перестерігав Францію, що військова загроза для західного світу з боку Совєтського Союзу є сьогодні найбільша від часу другої світової війни. Він в дальшому твердив, що Франція в більшості вив'язалася зі своїх оборонних завдань, призначених їй Північно-Атлантійським Пактом під час минулорічних нарад в Лісбоні, але дальші завдання вона вже не могла б виконати в такій самій пропорції без збільшеної американської допомоги. Не зважаючи на свої фінансові та господарські труднощі, Франція плянує видати цього року на оборону приблизно 88,000,000 долярів більше, ніж минулого року.

Проєкт предложення про допущення до ЗДА нових іміґрантів

Вашингтон. — Демократичний представник з Ню Йорку. Емануел Селлер заявив, що він виступає з внеском щодо допущення побільшеної кількости нових іміґрантів до ЗДА. Якщо б його внесок пройшов і набрав сили закону, то, на протязі трьох років, до ЗДА могли б приїхати ще 328,000 европейців. Внескодавець вказав на те, що подібна пропозиція бувшого президента Трумана не пройшла, зустрівши спротив Конґресу. Одначе тепер настав час переглянути цю справу, з огляду на її пильність, викликану антисемітськими рухами в країнах поза залізною заслоною.

БАЛКАНСЬКИЙ ОБОРОННИЙ СОЮЗ ПОКИЩО БЕЗ ІТАЛІЇ

Београд, Югославія. — Турецький міністер закордонних справ Фуад Копрулу залишив Югославію та виїхав на дальші переговори до Атен, де буде конферувати з міністром закордонних справ Стефаном Стефанопулосом. Перед виїздом він публічно заявив, що з прем'єром Тітом порушив справу відносин з Італією. Із його заяви видно оптимізм щодо народин балканської антанти, і цей оптимізм поділяють також і югославські дипломати. Виринають спекуляції в дипломатичних колах, чи побут турецького міністра в Югославії не причиниться до втягнення до цієї антанти також і Італії. Третього лютого приїжджає до Београду грецький міністер Стефанопулос, а італійський прем'єр де Гаспері відвідав недавно Грецію. Один італійський дипломат питався недавно прем'єра Тіта, чи не можна б поширити балканський оборонний союз і на Італію. Тіто відповів, що те, що роблять Греція, Югославія й Туреччина — зможе усунути підозру Італії, і тоді легше буде договоритися із цією країною. Але Тіто прямо не заявив, що він бажає собі приступлення Італії до балканської антанти, ані не заявив, що він згідний на уступки в справі Трієсту. Приступлення Югославії до союзу з Грецією і Туреччиною зможе зблизити цю країну до НАТО, в якій два югославські партнери вже є членами. — З Лондону повідомляють, що 17 членів турецького парляменту виїхали до Югославії як гості югославського парляменту.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSFY CITY 3, N. J.

ПОНСЕ ПРО ПЕТЕНА І ПРОВІД

Не беремось у цій статті давати відповідь на питання, які обов'язки спадають на провідну верству народу в тих критичних обставинах, в яких знайшлися тепер навіть недавно ще дуже могутні нації, а не поневолені століттями, як от українська нація. Ми тільки хотіли б звернути увагу на подію, яка сталася в Франції, коли Французька Академія прийняла в свої члени нового „безсмертного". Був ним тим разом Андре Франсуа-Понсе, що був перед війною французьким амбасадором у Берліні, а тепер є французьким Високим Комісарем в Західній Німеччині.

Є такий звичай у цій славній на ввесь світ Академії, що новий „безсмертний" повинен сказати „добре слово" в честь того, що перед ним став „безмертним". В цьому випадку був ним — маршал Анрі-Филип Петен. Як знаємо, Петена засудив французький суд за „державну зраду", як того, що стояв в час війни на чолі французького уряду і „співпрацював" з Гітлером. Присуд цей не зістав досі знесений. Маршал Петен помер в 1951 році як „зрадник". По судовім присуді Академія позбавила його членства ще в 1945 році. Але формально Петен був далі попередником Понсе і тому останньому довелося про нього говорити, згідно з традицією Академії.

Американські газети пишуть, що Понсе вив'язався з трудного положення з честю для себе і цілої французької нації. Завдання його було трудне ще й з цього боку, що він сам належав до суворих критиків політики Петена і навіть зірвав з ним особисті зв'язки, як Петен став „коляборантом", а так його називали, як він пішов на уступки націстівській Німеччині та Гітлерові. Тут пригадаємо, що як мова про Америку, то тут теж гостро критикували Петена, хоч і були його оборонці. До тих останніх належав між іншим, американський амбасадор, що був призначений президентом Рузвелтом до уряду в Віші, де урядував Петен. Також президент Рузвелт робив що міг, щоб відвернути гнів французького народу від Петена та бодай злагодити присуд. А робив він це тому, бо сам найкраще знав, як багато допоміг Петен Америці й Британії тими відомостями, що він їх передавав американському амбасадорові, що його кожного дня відвідував в час, який був найкритичнішим для Аліянтів.

Понсе твердив правду, що не зважаючи на судовий присуд, опінія в французькому народі (а то й в світі!) щодо особи Петена поділена. Над тим присудом дебатують ще й нині. Подія ця, говорив Понсе, „належить до минулого, яке ділить націю". Але світ, чужі народи і уряди, хочуть глядіти на Францію, як сильну і сцементовану, а не поділену, розсварену, неспосібну забути давні нещастя, чи загоїти рани минулого, говорив Понсе.

Найважливіше з промови Понсе ,це його апель до провідних кадрів нації, чи — як він виразився — до „еліти", щоб вона зрозуміла, що це її обов'язок „проповідувати об'єднання і згоду і давати щодо цього приклад".

Петен, в оцінці Понсе, бажав Франції добра і хотів зменшити її воєнні терпіння, але не розумів, що „це гідне похвали заощаджувати своєму народові терпіння ,але треба пам'ятати, що є такі ліки, які є гірші від недуги". Французький нарід виправданий за свою гостру поставу до Петена ,бо він не знав нічого про те, що Петен доброго робить, себто, що робить на рятунок свого народу; він бачив тільки його угодовство, уступки німцям.

Як бачимо, навіть висококультурна Франція має того роду внутрішні проблеми, як справа з Петеном, якого нація визнала спершу героєм ,а Академія зарахувала до „безсмертних", а потім засудила його як „зрадника". Очевидно, не зробила цього вся нація в минулому, не робить вона цього й нині. Як це буває в історії народів, такі рани може вилікувати тільки зуб часу. Які болючі вони не були б, вони не повинні бути притокою у сьогоднішній час до розбиття нації. Це — як підкреслив Понсе —повинні знати і розуміти в першу чергу провідні люди нації й в тому напрямі працювати.

Французький нарід щасливий ,що має таких „безсмертних", що вміють з самих верхів опам'ятувати свою „еліту", а з нею і цілий нарід, даючи приклад розумного й патріотичного поступування своєю власною поведінкою.

Шпигунська лихоманка

Після відносно недавнього ще процесу в комуністичній Празі в листопаді минулого року, у висліді якого повішено 11 видатних чеських комуністів за їх зв'язок з „англо-американською розвідкою" та інші подібні злочини, до яких всі вони „призналися" й самі просили, щоб їх повісити, цілу совєтську імперію охопила справжня шпигунська лихоманка. Московські та інші совєтські газети кожного дня горлають про „шпигунів і диверсантів" та закликають до перманентної чистки всіх і вся, а щоб тим пересторогам і закликам надати відповідної ваги, арештують в Москві дев'ятьох лікарів під закидом зв'язку з тою ж примарною „англо - американською розвідкою".

Страшне марево „англо-американської розвідки"' зависло головно над поневоленими та сателітськими країнами. Читаючи совєтську пресу, мається враження, що вся Україна та інші „республіки" Совєтського Союзу просякли до споду шпигунами і диверсантами, від яких аж роїться в партії, в колгоспах, в урядах, на кожному кроці. В східній Німеччині заарештовано міністра закордонних справ Дертінґера за „зв'язок з англо - американськими шпигунами" і за те саме заарештовано одного з донедавна ще головних лідерів словацької камуністичної партії Ґустава Гусака та інших. В Польщі перманентно судять робітників, інтеліґентів, священиків, і все за „шпигунство". На цьому самому шпигунському тлі ведеться тепер нагінка на жидів на всіх просторах совєтської імперії.

Рівночасно з тим появляються вістки й про відірвані факти овєтського шпигунства на Заході. З Вашинґтону, Лондону і Парижа викидають совєтських дипломатів за те, що вони, замість репрезентувати свої уряди в цих країнах, ведуть підривну роботу та організують шпигунів. В Західній Німеччині викривають націстсько - комуністичну змову проти урядів та аліянтів, у Відні арештують американських громадян, які попали в большевицьку шпигунську сітку, а комуністична п'ята колона в усіх країнах чинить галас для рятунку двох архишпигунів Розенберґів, які в смертній келії в'язниці Сінґ-Сінґ очікують на свою заслужену кару: електричне крісло.

Про всі ці повідомлення про шпигунство по цей бік залізної заслони можна би з цілою певністю ствердити насамперед одне: за залізною заслоною вістки на цю тему багато разів перебільшені, а по цей бік тої заслони вони на багато разів зменшені. За залізною заслоною дуже часто роблять шпигуна з Богу духа винної людини, а у вільних країнах шпигуни дуже часто гуляють собі вільно по Божому світі, аж доки їм не поковзнеться нога і власті безпеки не зловлять їх „на гарячім".

Проте ,на цілому тому тлі перебільшеної шпигунської лихоманки в Совєтах та совєтської шпигунської метушні на заході можна б прийти теж до заключень ,що в світі сьогодні направду дуже зле та що ситуація дуже критична. З усіх цих повідомлень виходить недвозначно, що хоч дипломати ще говорять, хоч публічно складається ще всілякі заяви про можливість „співіснування" двох протилежних систем — демократичної і комуністичної, то на ділі ніхто в можливість такого співіснування не вірить, ніхто до нікого не має довір'я і обидві сторони приготовляються конкретно на той „всякий випадок", що страшною зморою нової світової війни висить над світом.

Все ж таки з шпигунської лихоманки в Совєтах можна зробити теж конкретний висновок для громадян вільних країн, зокрема Америки. Можна майже з певністю припускати, що шпигунська паніка в Совєтах подиктована не так наявністю аліянтських шпигунів за залізною заслоною, як радше другим боком медалі совєтської шпигунської активности на Заході. Посилюючи свою шпигунсько-п'ятиколонну роботу на Заході, Кремль хоче приглушити її шпигунським криком в себе дома. Він завжди так робив і в усіх випадках. Заки він почав виморювати голодом своїх власних громадян, то він, по звичці того, що само мішок дере і само квичить, починав кричати, що на Заході люди гинуть з голоду, хоч там ніколи того не було. Отже, шпиґунська лихоманка в Совєтському Союзі може бути тільки відгомоном посиленої совєтської шпигунської активности у вільних країнах, зокрема в Америці й це повинні мати на увазі не тільки власті безпеки, але й ввесь загал громадянства.

М. Дудра

По інавґурації нового уряду

Демократична партія прийшла до влади 20 літ тому, коли американський нарід переживав небувалу до того часу „Велику Депресію". „Вивести Америку з депресії та запевнити їй добробут!" — було головним завданням нової адміністрації. Під таким викликом вела Демократична партія виборчу пропаґанду і так перемогла. На політичному екрані зявились тоді нові люди, з новими ідеями, з новими експериментами. Критики „Нової Системи" називали ці суспільно - економічні реформи „соціялізмом". Приклонники нової економічної політики доказували, що їх реформи конечні, що вони саме зберігають капіталізм, та що без таких реформ країна дійсно опинилася б в обіймах справжнього соціялізму. Вони називали цю систему модерним „плянованим капіталізмом", який відповідає духові та вимогам нових суспільно-економічних відносин, в відрізненні від капіталістичної доктрини „лєссе фер" з 19-го століття, яка минула безповоротно.

Думаємо, що небагато знайдеться таких, які не признали б ,що Америка ще й сьогодні, помимо „Нової Системи", втішається найбільш можливою політичною та економічною свободою, про яку інші народи вже й забули. На всякий випадок, „Нову Систему" апробувала „сіра американська людина", яка віддавала своє вотум довір'я Демократичній партії п'ять разів підряд в президентських виборах. За цей час Америка не тільки піднеслась з депресії, але і осягнула вершок добробуту.

Для ілюстрації цього твердження знаменними є деякі цифри, які знаходимо в останньому річному економічному звіті президента Трумана. Ось вони (вартість доляра прийнято однакову для обох років, а за підставу взято його вартість в 1952 р.): Вартість всіх дібр та господарських послуг випродукованих в Америці (т. зв. суспільний дохід, або суспільний продукт) в 1929 р. виносила $ 172 більйони — в 1952 р. ця вартість зросла то $ 345 більйонів. Пересічний річний дохід на особу, по заплаченні податків, виносив $ 1,000 в 1929 р. та $ 1,500 в 1952 р. В 1929 р. країна мала 23 мільйони авт, сьогодні має 44 мільйони. В 1929 тільки 10% житлових приміщень мали механічні холодільні та тільки 40% житлових приміщень мали радія — сьогодні ці цифри виносять 80% та 96%. Тільки 10% фарм мали електричний струм в 1929 р. — сьогодні число електрифікованих фарм зросло до 90%. Цифри ці мають не абияке значення, коли взяти під увагу, що 1929 р. був теж роком великого добробуту в Америці (депресія почалась при самому кінці року).

Сірий американець довго не міг забути республіканцям депресії з 1929-33 рр. Річ не в тому, що депресія прийшла саме в час, коли республіканці були при владі. Депресії бували і передтим, за обох адміністрацій. Річ в тому, що ця депресія своїми розмірами, гостротою, як і затяжністю була зовсім відмінна від попередніх депресій і як така вимагала відмінного, виїмкового підходу до справи з боку уряду. Адміністрація Гувера не знайшла заради цій кризі, здаючись на автоматичні корективи вільної господарської системи. Вона держалась традиційного принципу („лєссе фер") капіталізму, згідно з яким держава не повинна вмішуватись в господарські справи громадян. Вона була переконана, що депресії прийде скоро кінець, як це вже нераз бувало. Час і досвід показали, що такий підхід був помилковий і що в нових обставинах держава має не тільки право але й обов'язок „вмішуватись" в господарські справи країни. Цей новий принцип перевела в життя демократична адміністрація.

Сьогодні республіканці знов вернули до влади. Тепер тільки питання, чи виборці сьогодні мають дійсно більше довір'я до республіканської адміністрації, коли ходить про розв'язку внутрішніх суспільно-економічних проблем. Тут в першу чергу треба сказати, що республіканська вигра це передусім перемога особи самого Айзенгавера. До того з Айзенгавером перемогло теж ліве, більш поступове крило Республіканської партії, яке включило в свою програму багато з „соціялістичних" експериментів демократів, ба навіть обіцяє поширити деякі з них (прим. суспільне забезпечення).

Всетаки є багато таких, які, хоч може й голосували за Айзенгавером, не є певні, який оборот візьмуть господарські справи країни в найближчій будуччині. Питання, чи не прийде до нової депресії, непокоїть до певної міри також саму адміністрацію та провід Республіканської партії. Вони знають, що багато виборців дало їм „останню нагоду" показати, чи вони зможуть правити. Загал хотів „зміни", але зміни на краще, а не на гірше. Виборців приманював клич „менші податки", але не за ціну дальшої інфляції. Вони напевно воліли б теперішнє „багатство з дешевими грішми", яке приписується демократам, ніж недостатки, зв'язані з безробіттям та загальною депресією, хоч і з високою покупною силою доляра.

Проте, як довго існує сучасне політичне напруження в світі, яке по всякій правдоподібності може ще тільки загострюватися і довести до справжньої „гарячої" війни, так довго немає небезпеки депресії й безробіття. Але що буде на випадок злагіднення міжнародних відносин, коли уряд зменшить свої велетенські видатки на зброєння? Чи приватний бизнес зможе забезпечити країні дальшу продукцію і працю? А як ні, чи республіканська адміністрація поробить завчасу відповідні заходи, щоб не допустити до депресії?

Але й це питання не відноситься до біжучого року, в якому видатки на зброєння будуть дальше іти повною парою. Це саме, хоч в меншій мірі ,можна сказати й про 1954 р. Рішальними будуть роки 1955-56. Та можна сподіватися, що до такої депресії, яку Америка мала в 1929-33 рр., в ніякому випадку не дійде. Від 1946 р. маємо „Закон про Затруднення", який зобов'язує уряд, на випадок потреби, поробити відповідні заходи ,щоб не допустити до економічної кризи і депресії. Закон цей зобов'язує і республіканську адміністрацію. Впрочім треба припускати, що і республіканці добре розуміють, що „уряд, який толерує безробіття, скоро стане сам безробітним".

„Для майбут[illegible]

Серед численних тепер совєтських публікацій про збройні сили ЗДА, про їхню історію та устрій, зокрема про їхню участь у другій світовій війні, звертає увагу своїм тоном і авторитетним видавництвом, що її випустило у світ, праця Б. Карповича про армію ЗДА. Праця Б. В. Карповича, що вийшла в минулому році в військовому видавництві в Москві має вимовний заголовок: „Армія ЗДА — знаряддя американського імперіялізму". Книга ця стрінула багато прихильних оцінок в совєтських журналах, а зокрема велику рецензію на неї вмістив полковник М. Толченов в журналі „Новий Мир".

Як автор, так і його рецензент однозгідно твердять, що американська армія це „головна збройна сила міжнародньої реакції". Сила ця „виросла на традиціях кривавих карательних експедицій, розбійних колоніяльних війн, грабункових захватництв чужих територій й жорстоких розправ з американськими трудящими".

Твердження не нові для совєтських військових підручників. Проте загострення висловів, говорить про те, що психічне мобілізування совєтської армії, зокрема старшинства, для яких написана ця книга, йде повною парою й неспіврівне з спокійною і безсторонньою видавничою діяльністю Америки на совєтські теми.

Російський старшина, що пам'ятає ,або довідався з підручників історії про „переможні походи російської армії" під Батурин, на Кавказ, на Прагу, в Бухару і Хіву, про поширення кров'ю російської влади і „культури" на величезні обшири Азії і Европи, звичайно вірить, що американська армія, як і російська „виросла на кривавих війнах".

Отож совєтські військовики навчаються, що „американські імперіялісти . . . завжди використовували армію, як силу, скеровану проти свободолюбних народів. Американські війська придавлювали повстання на Філіпінських островах, в Колумбії, Арґентіні. Ні[illegible] тино[illegible]

Ав[illegible] тверд[illegible] ніколи н[illegible] ська амери[illegible] [illegible]ватників" намагались „обернути нашу країну в колонію магнатів Вол-стріту". Це, здається, натяк на події по першій світовій війні.

Зате цілком виразно освітлюється в книзі, — ніби зрадницьку, — поведінку американських збройних сил під час другої світової війни. Виявляється, що „в роках другої світової війни . . . американське воєнне командування відтягало урухомлення другого фронту в Европі". Вдодатку, й „після висадки військ в Нормандії, навмисно сповільнювано темпи наступу . . . даючи гітлерівцям можливість перекидати війська на совєтсько - німецький фронт".

Отож, як твердять совєтські фахівці, американці зовсім не дбали про військові дії. Навпаки „американські керівні кола . . . скерували свої зусилля, щоб насамперед захопити догідні стратеґічні пункти, важливі військові плацдарми, військово-повітряні й військово-морські бази", а це все лише для того, „щоб підготовити вихідні позиції для майбутньої війни".

Бо, твердять совєтські автори, — хоч союзні війська і воювали з фашистами, але вже й тоді „вони виконували завдання, що їм намітили американські імперіялісти, які вже тоді готувалися до збройної боротьби за панування над світом".

Так підготовивши собі „вихідні позиції" для панування над світом, ЗДА починають тепер здійснювати свої колишні задуми. Американці бо, як твердить „Новий Мир", безцеремонно вмішуються в внутрішні справи інших країн. Заводії Волстріту озброюють сили внутрішньої реакції в країнах ,що залежать від ЗДА й своїми військовими місіями керують їхньою злочинною діяльністю. Вони провокативно демонструють свою військову могутність і, щоб залякати народи, здійснюють явне збройне напастництво".

Можна уявити, як потиху радіють громадяни країн, що їх завоювала Росія, а особливо населення України, читаючи в „поважних" совєтських журналах і окремих фахових книгах про готовість Америки розвалити СССР. Бо іншого висновку не може зробити жодний з читачів сучасних військових совєтських публікацій, що розсівають воєнну лихоманку.

Ярослав Дячун, дипл. інж.

РАДАР

Засада радару є незвичайно проста. Ґенератор висилає в'язку мікрохвиль в простір. Оскільки в'язка натрапить на якусь перешкоду, а спеціяльно металеву, вона відбивається і розпорошується в усіх напрямках. Дрібна часть енерґії в'язки вертає як „відгомін" і падає на відбірчий діполь, уміщений в сусідстві надайника. Факт повороту відгомону свідчить про те, що в'язка мікрохвиль справді натрапила на перешкоду, наприклад: на літак, на періскоп підводного човна і т. д. Але тут щойно починається завдання радару; знаючи вже напрям, в якому є перешкода, треба визначити її віддалення від обсерватора. В тій цілі треба зміряти докладно час повороту відгомону. Для виконання цієї задачі генератор радару висилає в простір не тяглу хвилю, але короткі імпульси, триваючі ледве одну тисячну секунди, які повторяються рівнож що одну тисячну секунди. Коли відгомін повертає до відбірника, він натрапляє на час „тиші". Відгомін цей зміцнюється і замінюється на сильний імпульс напруги. Напруга ця є приложена до плиток лямпи Бравна, які відхиляють в'язку електронів доземно. В цей спосіб поворотна хвиля витворює на екрані лямпи Бравна риску доземну. Первісна хвиля рівнож витворює подібну риску, але скорше. Щоб ці риски розділити на екрані, належить застосувати знану нам „підставу часу", значить, до плиток відхиляючих поземно належить приложити напругу скоро і лінійно зростаючу в часі. В цей спосіб обидві риски замінюються на два зигзаки, віддалені від себе тим більше, чим довше повертає відгомін. На екрані лямпи Бравна знаходиться поділка, що вказує віддалення перешкоди від обсерватора.

Щоб дати можливість читачеві уявити собі, як глибоко продумані деякі типи апаратів радарових, вистачить сказати ,що радар спряжений з рефлєкторами протилетунської артилерії, вишукує літак і автоматично керує рефлектором так, що літак не може видістатись з освітленого поля. Дальше, радар автоматично спрямовує дула протилетунських гармат на невидимі в мряці чи в ночі літаки і узгляднює при цьому поправку на зміну положення літака в часі, коли стрільно долітає до цілі.

На ближче обговорення заслуговує радарова апаратура, названа „H_2S", яка реалізує свого роду „видження" на віддаль при „освітленню" центиметровими хвилями. Засаду ділання H_2S можна собі уявити так: ґенератор центиметрових хвиль, який знаходиться на літаку або на вершку машту корабля, висилає в'язку хвиль ,яка дрожачим рухом там, і назад зачеркує промінь. Промінь обертається поволі, менш-більш раз на одну секунду довкруги і зачеркує колесо. В цей спосіб в'язка хвиль в часі одної секунди „освітлює" поступово всі точки даного простору. Сила відгомону, яка вертає до відбірника, залежить від предметів, на які впала хвиля. Вода абсорбує хвилі і не дає відгомону, земля дає слабий відгомін, сильний відгомін дають будинки, а найсильніший дають металеві предмети. Хвилі поворотні зміцнюються і мінюються на імпульси на-

(Закінчення на стор. 3-тій)

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(4)

Свою програму в Европі у вівторок 16-го грудня ми зачали відвідинами в місцевому американському генеральному консуляті. Нас прийняв консуль п. Чарлз В. Теєр, що виявив велику поінформованість в українських справах взагалі і зокрема в справах українських втікачів. Ми поінформували консуля про причини і цілі наших відвідин в Німеччині та просили його, щоб він опікувався місцевими українцями, зокрема, щоб в рямках своїх можливостей ішов їм назустріч в справах переселення до Америки. П. Теєр високо оцінював та з признанням висловлювався про організаційну й культурну активність та досягнення українців.

Опісля ми відвідали генерала Кеннета Ф. Крамера, головного команданта американських збройних сил південного району. З ним ми мали дуже інтересну розмову, головно щодо успішного ведення психологічної війни. Теж ген. Крамер виявив чимале знання української проблематики та її вартости й значення в теперішній міжнародній ситуації.

Того самого дня, у вівторок 16-го грудня, ми відвідали ще п. Отіса Свіфта, европейського директора Американського Комітету для Визволення Народів Росії. Він вже був поінформований про наш приїзд та його цілі. В розмові він оповідав, що вже говорив з представниками поодиноких українських угрупувань та знає їх думки і наставлення в справі української співпраці з Американським Комітетом і його европейськими аґенціями. Він твердив, що УККомітет довершив би великого діла, коли б йому пощастило злагіднити українсько-російські антагонізми та призвести до відповідного порозуміння в спільній антибольшевицькій боротьбі.

У вівторок ввечорі двох членів нашої делеґації, адв. С. Ярема і підписаний, взяли участь в окремому прийнятті представників кавказьких народів: азербейджанців, грузинів та північних кавказців. Прийняття відбулося в готелі Баєрішер Гоф, після їхньої конференції попередніх днів. З тієї конференції проголошено опісля окремий комунікат, про який вже були згадки та коментарі в пресі.

В цьому комунікаті представники Азейберджанського Національного Центру, Грузинського Національного Політичного Центру на Вигнанні та Північно-Кавказького Національного Комітету гостро засудили російський імперіялізм в усіх його формах та заявили свою солідарність з цивілізованим світом і зокрема з поневоленими Москвою народами в їхній боротьбі за незалежність на руїнах втримуваної терором і насильством російської імперії.

Другий день свого побуту в Мюнхені, середу 17-го грудня, ми зачали відвідинами в приміщенні Української Національної Ради при Бенкерштрассе. Вже саме приміщення цієї головної української репрезентації на вигнанні в Европі свідчить про те, що йому доводиться боротись з фінансовими труднощами.

В канцелярії ми вже застали зібраних членів УНРади та її Виконного Органу, як теж її представників в поодиноких европейських країнах, включно з паном президентом УНР Андрієм Лівицьким та головою Виконного Органу УНРади д-ром Степаном Бараном. Обидва ці політичні провідники вже старші віком і на їхньому обличчі видно, що їм вже багато довелось пережити і переживати, проте вони ще бадьорі та повні енергії.

Нашу делеґацію привітав президент Андрій Лівицький, висловлюючи свою радість з приводу нашого приїзду та можливостей безпосередньої виміни думок між представниками американських і европейських українців. На привітання від президента Лівицького я відповів таким же щирим привітом від американських українців, а проф. Добрянський при цій нагоді передав кілька примірників написаних ураїнською мовою вияснень та інформацій про дотеперішні зв'язки і переговори УККомітету з Американським Комітетом.

Така сама процедура повторилась при наших відвідинах в приміщенні Закордонного Представництва Головної Української Визвольної Ради та редакції його органу — „Самостійна Україна." Там нас привітав голова ЗП УГВР о. д-р Іван Гриньох, відомий американським українцям з його відвидин в Америці два роки тому. Теж і там на привіт о. д-ра Гриньоха я відповів привітом від американських українців.

Того ж дня, в середу 17-го грудня, ми, крім УНРади і ЗП УГВР, ще відвідали Провід Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів та Редакцію „Українського Самостійника", Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині, Українську Санітарно-Харитативну Службу, Спілку Української Молоді, Антибольшевицький Бльок Народів, Об'єднання Українських Жінок та Союз Українських Інвалідів. Від приміщення одної інституції до другої возив нас згаданий вже урядовець місцевого представництва ЗУАДКомітету п. Латрай. В усіх цих представництвах та інституціях ми, крім виміни привітів, інформувались про свою працю і свої завдання, а місцеві представництва зокрема вияснювали нам свої потреби, яких багато.

Свої відвідини того ж дня ми продовжували в редакції „Християнського Голосу".

Наостанці, ми відвідали в одному з місцевих готелів голову Проводу Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів п. Ярослава Стецька. При перекусці і чаю ми розмовляли та з'ясовували взаємно наше становище відносно української участи в спільному антибольшевицькому фронті, заторкуючи при цьому теж і деякі внутрішньо-українські справи. Під час розмови були приявні та брали в ній участь ще інші члени Проводу ЗЧ ОУН.

На закінчення того дня — Президія УНРади та Виконного Органу влаштувала для нас ввечорі прийняття в одному з місцевих готелів. На прийняттю було коло 60 осіб. Нас вітали, виголошуючи короткі промови, п. президент УНР Андрій Лівицький, голова Виконного Органу д-р Степан Баран, діючий заступник голови УНРади п. Іван Багряний, заст. керманича ресорту закордонних справ ВО інж. Дмитро Андрієвський, — керманич ресорту інформації, п. Микола Лівицький та інші. Від імені нашої делеґації промовляли, дякуючи за привітання, п. Душник і підписаний. Прийняття і опісля розмови велись в сердечній атмосфері.

Спростування: Першим головою Американського Комітету для Визволення Народів Росії був п. Юджін Лайонс, а не п. Джордж Кеннан, як це помилково подано в першій частині цих моїх „спогадів" про поїздку до Европи, надрукованій на цьому місці в числі з 22-го січня. — Автор.

Андрій Яковлів

НЕЗАБУТНІ ДНІ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

(Уривок з моїх „Споминів").

(3)

Третій день був призначений для виборів членів УЦР для доповнення її складу. Мали перевести вибори членів від кожної губернії, від Селянської Спілки, від війська,від культурних організа та від м. Києва. Члени Конгресу розійшлись по різним кімнатам клюбу та куткам залі, утворили багато численних і нечисленних виборчих віч ,на яких запропоновані кандидати, особливо ті, що їх мало знали, мусіли оголосити свою біографію та політичне „кредо". Після цього віче одвертим або таємним голосуванням ухвалювало або відкидало кандидатуру. Як делегат від Т-ва українських адвокатів м. Києва я приймав участь у вічі, що вибірало членів ЦР від м. Києва. На цьому вічі зібралось щось з 30 делегатів, які мали вибрати 5 членів ЦР. В першу чергу вибрали 4 членів, в тому числі й мене. Трохи затримались з вибором 5-го члена. Тоді я запропонував вибрати М. М. Ковальського, делегата від урядовців Київської Контрольної Палати, де тоді служив Ковальський, зазначивши, що в ЦР він буде корисним членом, як фаховець державного контролю. З цим всі погодились і вибрали його п'ятим членом ЦР. По тих виборах пішов я подивитись, як відбуваються вибори на інших вічах. В одному кутку залі побачив численне віче, що складалось переважно з селян. Підійшов ближче й був свідком, як уважно стались наші селяни до справи виборів і як обережно проводили вибори незнаних їм кандидатів. На вічі головував М. Біляшівський, "директор Київського музею. Він мав невеликий маєток, здається в Канівському повіті, й користувався популярністю серед селянства Київщини. Він уміло керував вічем і його олію селяни дуже важили. Вибори вже кінчались, лишилось вибрати останнього члена. Чую, Біляшевський називає кандидата, Ф. Швеця (потім був членом Директорії), але селяни його не знали й зажадали, щоб він виступив та оповів про себе та про свої політичні погляди. Швець вийшов на середину віча і, хоч на зріст був високий, однак селяни зажадали, щоб він став ще на стілець, щоб усі добре його бачили. Поліз Швець на стілець та почав оповідати, що він син селянина з Жаботина (біля Черкас), що скінчив університет та належить до партії СР., яка спеціально обороняє права й інтереси селянства і т. п. Коли він скінчив свою промову, селяни почали радитися між собою; помітно було, що не дуже то сподобався їм Швець і вони попросили поради у Біляшівського. Той теж не дуже знав Швеця і порадив селянам поставити кандидатові ще кілька запитань. Селяни звернулись до Швеця та запитали, якої він думки щодо землі для селян. Швець почав хвилюватись та переконувати селян, що рішуче буде обстоювати в максимальній мірі інтереси селян: „Панове, проголосив він, я ж ваш брат - селянин з діда-прадіда, я ж буду завше за вас стояти. Все, чого ви хочете, буду і я вимагати для вас. Землі хочете? Берiть землю. Самоуправи бажаєте? Майте повну самоуправу. Я ж — ваш, я буду завше боротись за ваші інтереси". Вибрано було, по-при те, що Швець дуже бажав бути членом ЦР, але виборці все ще вагались, попросили Швеця відійти, щоб порадитись між собою. Потім закликали на раду Біляшівського та з ним ще радились; але пізній час вимагав закінчення виборів і Біляшівський почав переконувати селян, що не одного ж Швеця матимуть в ЦР, вибрали ж вже й інших, які оборонять їхні інтереси й Швеця за собою поведуть. Нарешті запропонував перевести вибори таємним голосуванням. Так і зробили й Швеця, нарешті, вибрали. Це було останнє віче. Після цього голова Конгресу поновив засідання, оголосив список нововибраних членів УЦР та зачитав резолюції, які були одноголосно прийняті. Співом національного гимну закінчився цей історичний I-й Український Національний Конгрес.

Праця в Українській Центральній Раді.

Доповнена вибраними на Конгресі членами УЦР перебрала для своїх засідань та канцелярії новий будинок Педагогічного Музею на В.-Володимирській вулиці. В будинку була велика авдиторія, збудована амфітеатром з сценою та великим балконом. В цій авдиторії й одбувались пленарні засідання Української Центральної Ради. Члени ЦР розподілили між собою місця в залі за таким порядком, що праворуч від президії, що мала місця за столом на сцені, розмістились члени, що належали до партії СР, Селянської Спілки та від меншостей населення: росіян, поляків і жидів; місця ліворуч од президії зайняли члени партії СД; в центрі залі розмістились члени партії СФ, члени пізніше організованої трудової партії, члени партії соціялістів - самостійників, безпартійні та вибрані пізніше на селянському й військовому з'їздах. Біля столу президії стояла катедра для докладчиків та промовців. Засідання були приступні для публіки, для якої були місця на балконі. За прийнятим під час революції звичаєм на перших засіданнях виступало багато промовців і промови виголошувались довгі, як на вічах. Було багато засадничих тем, що вимагали обговорення й освідомлення не тільки для непартійних членів ЦР, але й для партійних її членів. Тому перші прилюдні засідання ЦР тяглися кілька днів, поки вичерпався список промовців. За цей час УЦР вислухала представників усіх партій і деякі промовці виявили неабиякі ораторські здібності. Особливо вславились як красномовці, О. Севрюк та М. Шаповал від партії СР, М. Порш та В. Винниченко від партії СД, С. Єфремов та О. Шульгин від партії СФ, М. Ковалевський від Селянської Спілки. Вони частіше виступали, як речники своїх партій і мали найбільший успіх. Кілька разів виступав, як речник селянства, чернігівський селянин, „поет з ласки Божої", на прізвище Одинець, як що не помиляюсь, який завше промовляв чудесною українською мовою та ще й віршованою мовою. Виступи його були завше сенсаційні, бо промовляти віршом було для нього так природно, як для інших промовців — прозою. Пізніше, коли національне піднесення вступило в береги звичайної регулярної парляментської праці і треба було обговорювати проєкти й ухвалювати нові закони Української автономної, потім самостійної держави, виступав і я в якості доклaдчика кількох проєктів зміни старих чи ухвалення нових законів в царині права й судівництва. Між іншим, на мою пропозицію ЦР ухвалила закон про те, щоб початкова формула засудів та судових вироків: „По указу Временного Правительства", що після зречення царя заміняла стару формулу: „По Указу Его Императорского Величества", була замінена на таку: „Іменем Української Народної Республіки". Це була добре відома мені, як правникові, сфера і я мав тут успіх, добувши затвердження кількох проєктів законів, не дивлячись на опозицію представників меншостей.

(Продовження буде).

З Листів до Редакції

Вельмишановний Пане Редакторе:

Не відмовте мойому проханню вмістити на сторінках „Свободи" наступні рядки:

Нещодавно читав я в „Свободі" (ч. 384) спомин п. М. Очерета, присвячений українському композиторові Миколі Д. Леонтовичу, точніше шедеврові його музичної творчости — українській колядці — щедрівці „Щедрик". В слід за ним п. ред. Лев Лепкий у святочному числі „Свободи" (ч. 5/53) згадує про „Щедрика", як про „українську ластівочку", що залетіла геи далеко поза межі Батьківщини... Оба панове згадують про „Щедрика", як про перлину української музичної творчости — неоцінений скарб українського композитора Миколи Д. Леонтовича. Очевидно, що так воно є і про це знає мало не кожна українська дитина, що її батьки дома чи учителі в школі про це навчили. Та дамени втіха обох авторів, а з ними всього українського загалу, що українці знають „Щедрика", як оригінальну українську колядку — щедрівку, автором якої є не хто інший, а таки український композитор, не будьмо скромні, — світової слави, геніяльний український композитор Микола Д. Леонтович.

Передомною грамофонна платівка видання американської фірми: РСА — ВІКТОР, т. зв. „лонгплей" — 33 1/3 обертів - серійне число: ЛМ 1112, Хораль із 24 колядками різних народів світу п. н. „Христмесс Гимнс енд Каролс". Є там: англійські, французькі, німецькі, італійські, португальські, навіть муринська — оригінальні колядки. На самій платівці та на обгортці, як це звичайно буває в порядних видавництвах, є близщі пояснення про походження даної колядки, її автора, аранжера, оригінальну мову та яким способом дана колядка попала до Америки. Серед тих 24 колядок є і наш безсмертний „Щедрик", про якого є подана також коротка інформація, що це: „типічна російська народня колядка, невідомого близче композитора Лентовича"... Щоби точніше подати зміст цієї інформації подаю оригінал:

„Carol of the Bells — A typical Russian folk - type carol, music by Leontovich, a composer about whom we have been unable locate any information whatever. The arrangement used on these records is the work of Peter Wilhousky, well-known New York choral conductor and coach". Notes by David Hall. (Christmas Hymns and Carols — The Robert Shaw, Chorale — Robert Shaw conductor. RCA Victor Chorale, LM-1112 Choral).

Виходить з цього, що „Щедрик", якого співає сьогодня вся Америка, завдяки такому прекрасному та важливому засобові передавання музики, яким сьогодня являється грамофонна платівка, є „російською колядкою, невідомого близче якогось там композитора Лентовича", якого колядку арранжував „добре відомий Петро Вілгуски (чи не старший брат часом? — ІК), про якого якийсь там Давид Голл і інформації мав і повне прізвище його не забув подати...

А ми радісмо, почувши в радіо чи на платівці чудову мелодію „Щедрика", думаючи, що це світ про нас співає...

Очевидно, що не довго доведеться нам шукати за причиною. Вина тут нічия, а таки наша! Бо замало прикладаємо рук до праці в напрямі пропаговання доброго українського імени на чужині. Адже ж немає нічо легшого, як такі речі вірodостойно та негайно спростувати, подбавши за добрі українські видання українських музичних творів у чужих мовах з добрими, широкими та грунтовними інформаціями.

Ось н. пр. „Українська Капеля Бандуристів" під керівництвом Володимира Божика видала нещодавно чотири платівки (разом вісім колядок і щедрівок) українських „Колядок". Замість близщих пояснень про поодинокі колядки, як це зробила фірма РСА Віктор, ми маємо там коротку історію Капелі та лише на самих платівках є подані назви колядок англійською мовою, їхні евент. композитори та солісти. Цей самий манкамент знаходимо на двох інших вільбомах платівок українських колядок у виконанні Капелі ще під дир. Григорія Китастого та Володимира Божика. Замість обширних пояснень про походження виконуваних творів там вміщена велика знимка Капелі з прізвищами її членів, неначе б це для чужинців мало якесь велике значення.

Я надію, що моя замітка в якійнебудь мірі причиниться до наладнання цієї, як не як превважливої справи доброго формування чужинців про українські культурні надбання, остаюсь

з глибокою до Вас пошаною

Іван Р. Костюк.

Трентон, 14. січня 1953.

Просимо відгукнутись

ВІД УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Три місяці тому Український Конгресовий Комітет, в окремім своїм повідомленні в пресі, подав більші місцевості в ЗДА, де могли б постати Відділи Українського Конгресового Комітету.

Цих місцевостей є понад 40, мешкають в них сотки, а подекуди й тисячі українців, а, між тим, нема там центральної організації, що об'єднувала б усі місцеві громадські сили та координувала б їх працю.

Це тим дивніше, що в тих місцевостях існують певні українські установи, організації, клюби і т. д., отже від керівників цих установ залежить, щоби створити об'єднуючий громадський осередок, себ-то Відділ Українського Конгресового Комітету. Через нього ці одірвані місця зв'язались би з Централею в Ню Йорку і, таким чином, придбались би до спільної праці, що за певною програмою, переводиться на терені цілого ЗДА.

Так, напр., наближається 35-ти ліття проголошення самостійности Української Держави, далі — академії в честь Т. Шевченка, між тим Український Конгресовий Комітет не знає, до якої з існуючих на місцях нескоординованих між собою організацій належить в цих справах звертатись, кому надсилати певний інформаційний матеріял і т. д. Не підлягає сумніву, що такий стан дуже стримує національно-громадську працю і, в цілому, шкодить українській справі, як на фронті внутрішньому, так і зовнішньому.

З огляду на це, є у високій мірі пожаданим, щоби пп. керівники поодиноких місцевих організацій, а також і окремі місцеві громадяни погодились створити тимчасову Ініціятивну Комісію і підготовили б заснування у своїй місцевості Відділу Українського Конгресового Комітету, як об'єднуючої Централі. Екзекутива Українського Конгресового Комітету в Ню Йорку в таких випадках радо прийде зі своєю допомогою, надіславши необхідні матеріяли та уділяючи поради.

Український Конгресовий Комітет.

М. С.

ПЕРЕД КІНЦЕМ РОКУ

Тут маємо на увазі кінець фінансового року Народного Фонду, що звичайно протягається трохи дальше, як календарний рік, — десь до кінця лютого.

Отже — маємо перед собою лише один місяць. А тим часом... цифри Народного Фонду ще далекі від „завершення", — не кажемо ідеального, а навіть минулорічного.

Во ідеальне завершення на сьогодні легко могло б бути бодай... 300.000 долярів.

Минулорічне „завершення" було — 130.000 долярів.

А сьогоднішній стан — поки що лише 85.000 дол.

Правда, в останні дні фінансового року наші люди звичайно поспішають із вплатою свого Датку, але власне, треба вже поспішати, дуже поспішати!

І не тільки тим, для яких виконання цього обов'язку є річчю самозрозумілою, але й для маси наших громадян, що над справою Народного Фонду ще досі належно не застановилися.

Так, не застановилися!

Це — свідомі наші громадяне, вони читають укр. пресу, цікавляться укр. справою, беруть участь у громадському житті, але... Нац. Датку майже не платять.

В чем же річ?

— Знаєте, все якось нема часу. Чоловік гонить на працю, потім прийде та субота — неділя, туди-сюди, — не оглянешся, як минають тижні й місяці...

Отже, трохи застанови, трохи уваги! Пам'ятати, що поза справами особистими, справами місцевих громад, — є ще справи загально-національні.

Хтось кого них працює, певні наші керівні установи мають обов'язок справу провадити, через брак грошей справа терпить, отже — повинність, велика повинність кожного з нас таки уділити трохи часу і увагу цій нашій загально-національній справі і свій Даток вплатити.

Китайська мудрість вчить: „Той, що багато говорить, мало коли здійснює свої речі. А мудрий чоловік завжди боїться, щоб його слова не перевершили його діл.".

То ж не говорім, тільки робім конкретне діло.

Національний Даток — це є маленьке, але те реальне безсумнівне діло, та справжня цеглина, без якої наша будова ніколи не повстане, скільки б ми про неї не говорили...

СВЯТОЧНЕ ПРИВІТАННЯ ТА РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК ДЛЯ МОЛОДІ ВІД НАРОДНОГО ФОНДУ

У зв'язку з Різдвяними Святами та Новим роком, Український Конгресовий Комітет та Народний Фонд широко розіслали святочне прадоровлення та малий дарунок для української дітвори й молоді, а саме — „Український Декляматор".

Привітання й Декляматор розіслані усім платникам Національного Датку та передплатникам українських часописів.

Різдвяна картка — роботи артиста - маляра Петра Холодного.

Книжечка — „Український Декляматор" має 64 сторінки і складається з двох частин. В першій частині містяться поезії для малих дітей, у другій — для української молоді. Тут зібрано кращі поезії наших поетів - кляснків — Шевченка, Франка, Лесі Українки, Богдана Лепкого, О. Олеся, В. Самійленка, а також, оскільки дозволило місце, і новіших поетів.

Збірку уложила п. С. Нагірна.

Тираж книжечки — небувалий для Америки — 50.000 примірників, — щоб в кожній українській родині була хоч невеличка збірка кращих зразків нашої літератури.

Мета видання — в цей час національного лихоліття хоч в малій мірі заступити відсутність національної школи й дати нашій молоді те, чого вона позбавлена нан чужині — джерело рідного слова.

Треба лише побажати, щоб цей малий дарунок був належно використаний. А це може статися головно при допомозі родичів та педагогів на місцях. Книжечка дає матеріял для читання вдома,для використання в дитячих садках, а головно — для декляматорських гуртків.

Нашій молоді дається нагода й можливість вивчити напам'ять кращі зразки укр. поезії, — треба вірити, що вона цю нагоду належно використає.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

РАДАР

(Закінчення зі ст. 2)

(Закінчення зі ст. 2)

пруги і спрямовуються на циліндер Вегнельта лямпи Бравна. В'язка електронова в цій лямпі виконує такий самий дрожачий і коловий рух, як в'язка хвиль радарових. Коли відгомону немає, циліндер Вегнельта має напругу відємну і в'язка електронів є „згашена", на екрані одержуємо плями темні. Коли відгомін повертає, циліндер одержує напругу вищу ,пропускає електрони, і на екрані одержуємо плями яснiші, залежно від сили відгомону. Тому, що екран є фосфоризуючий, його світіння триває довше, як ділання електронів. Тому на екрані побачимо постійний розподіл світел і тіней, що пригадує мапу даного простору. На такій „мапі" видно цілі міста, вулиці, озера і т. д. Оскільки це є мапа моря — видно кораблі, оскільки неба — видно літаки. Темнота ночі, хмари і мряки не перешкоджують. Маскування об'єктів при допомозі галузок і цим подібне не дає жадного вислідy.

Реалізація так кольосальних винаходів стала можливою після того, як опрацьовано методу витворювання хвиль центиметрових досить великої сили. Це зреалізовано в році 1940 в Англії. Англійський фізик Т. Рандаль одержав хвилі довжини 3-10 цент. великої сили. Тимчасом лямпи катодові, які дотепер знаємо, не надаються до модерних апаратів радарових і вони є заступлені іншими лямпами, побудованими на іншій засаді чим дотеперішні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Виступ проф. д-ра Андрія Яковлева на сходинах українських правників.

Товариство Українських Правників у ЗДА із осідком в Ню Йорку мало особливу честь привітати на своїх сходинах, відбутих в неділю 11 січня 1953 р. в приміщенні тов. „Дністер" в Ню Йорку, сеньйора українських правників проф. А. Яковлева. Сходинами провадив голова Товариства Українських Правників п. радник д-р Богдан Дзерович, який після привітання присутніх попросив недавно прибулого із Бельгії 80-літнього сеньйора політичного та громадського українського життя професора д-ра Андрія Яковлева, виголосити доклад на тему: „Із споминів адвокатської практики у Києві в роках 1908—1918".

На початку прелегент дав характеристику російського судівництва царських часів.

Доповідач закінчив свої цікаві спомини із адвокатської практики загальною характеристикою виступу українських селян та адвокатів на суді.

Після дискусії голова товариства радник д-р Богдан Дзерович, дякуючи прелегентові та членам і гостям, закрив сходини.

Помимо оголошення в пресі та повідомлення картками членства, фреквенція на доповіді не була вистарчаюча. Присутні набрали переконання, що хто абсентувався, має за чим пожалувати.

Д-р О. С.

Картерет, Н. Дж.

Традиційна Просфора.

Українська громада в Картерет мала особливе свято в неділю 18 січня 1953 р., коли заходом управи Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України влаштовано в залі св. Ілії — традиційну Просфору при участі біля 200 осіб, членів та гостей — чільніших громадян Картерету. При традиційних українських стравах, приготованих жіноцтвом відділу ООЧСУ, коли присутні засіли до трапези, голова відділу п. Іван Глушник, після привітання гостей та членства, попросив о. Росковича відмовити молитву та поблагословити Божі дари. Після відспівання коляди „Бог предвічний", та після вечері, секретар відділу п. Т. Дроботій попросив до слова відпоручника Головної Управи д-ра Ол. Соколевича, який після передання привіту присутнім в імені Гол. Управи ООЧСУ, яка належно цінить працю відділу Картерет та часто йому допомагає в громадсько-політичній праці для добра української справи, побажав присутнім успіху в праці та щасливого Нового Року. Голова II. Від ООЧСУ в Ню Йорку п. дир. Микола Комарницький в живих барвах змалював велику містерію Рождества Христового, життєвий шлях Христа та Його страждання, порівнюючи Ісусовий Шлях до історичного розвитку української нації. Слідували колядки та щедрівки, а культ.-освітній реф. п. Василь Хомут приготовив теж силами аматорів відділу відповідну виставку, пов'язану із Різдвяними традиціями українського народу.

На закінчення друг Мик. Вачара із Філадельфії візвав до збірки присутніх на хворих вояків УПА, а д-р Соколевич відчитав Свят-Вечір Повстанція, спомин із краю. Збірка переведена скарбником відділу Вол. Дитинякон дала 40 долярів.

ОСОК.

Хроніка українського життя

АВСТРАЛІЯ

„МОРІТУРІ" І. БАГРЯНОГО

Український театр малих форм в Аделяїді підготовляє виставу драматизованої повісти Івана Багряного під заг. „Морітурі". В цьому творі автор висміває російських комуністів, які навіть самого Карла Маркса заарештували, бо він був „неправовірним комуністом" згідно з наукою батька Сталіна.

СВЯТО УПА В МЕЛЬБОРНІ

Заходом місцевого Осередку СУМ-у відбулася в Мельборні 26. 10. Святочна Академія з приводу 10-ліття УПА. Голова мельборнського Осередку д. Кривуля, відкрив Свято словом, підкреслюючи єдність з Воюючою Україною.

На ІІ заклик треба зберегти славні традиції УПА та передати їх молодому поколінню для продовжування боротьби за Українську Державу. Вкінці візвав однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять поляглих героїв УПА.

УКРАЇНСЬКІ БОГОСЛУЖБИ В СІДНЕЇ

Як повідомляє сіднейська „Вільна Думка", завдяки невтомним заходам пп. Т. Грушкевича й В. Драбини, українці католики в місті Ньюкастель мають можливість щодругої неділі бути на власній Службі Божій в одній з католицьких храмів міста. Вищезгадані відбули авдієнцію в місцевого римо - католицького владики, інформуючи його про кількість українців католиків східнього обряду в Ньюкастель і про потребу сталої душпастирської опіки над ними. Результатом цих заходів було приділення храму й призначення о. Р. Боського ЧНІ на пароха для українців католиків. Отець Р. Боський ЧНІ прибув до Австралії з Канади два роки тому. Після Служб Божих відбувається навчання релігії для дітей шкільного віку.

В ПАРАГВАЮ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА БОГОСЛУЖБА В КАРМЕН

В парагвайському містечку Кармен дель Парана українська громада існує вже кільканадцять літ, а філія „Просвіти", довкруги якої організуються українці, від чотирьох літ. Перша українська греко - католицька Служба Божа відбулася тут щойно в неділю 26 жовтня ц. р. Її відслужив старенький о. Іван Бугера, який помимо своєї важкої рільничої праці на „чакрі", прибув на коні з свого далекого осідку в колонії Фрам, переборовши тяжку, в підтропічних зливах розмоклу дорогу пралісом.

Отець І. Бугера відправив Службу Божу в наміренні українських поселенців у Кармен. У проповіді о. Душпастир закликав українських вірних триматися свого східнього обряду і його любити, зберігати звичаї і традиції Рідного Краю, їх не забувати так, як, нажаль буває в деяких парагвайських українців.

У зовсім нелегких умовинах життя цю Службу Божу в Кармен допомогли влаштувати пп. Бернацькі. Вони приготовили залю у власному домі, яка помістила 80 українців, що прибули туди без різниці віровизнання і місця походження. Отже були присутні на Службі Божій галичани, закарпатці, волиняки, наддніпрянці. З поміччю в улаштованні Богослужби прибули також з колонії Фрам-Калле наші деякі старші громадяни та з ними кілька сумівок-хористок.

ПОДЯКА

Смерть і ще свіжа могила мого чоловіка, **Володимира Блаваціького**, накладає на мене обов'язок, хоч у цій скромній формі, віддячитися тим усім, що в тяжких хвилинах недуги, а то й у обличчі смерти, прийшли на допомогу моїому чоловікові та й мені самій.

Щиро дякую всім приятелям та знайомим, що в час важких терпінь часто приходили з розрадою та приносили хоч крихітку надії Покійному у вичікуванні неминучої смерти. Вважаю своїм обов'язком подякувати Всечеснішим Отцям: о. канцлерові Платонові Корниликові, о. докторові Василеві Макухові, о. Мирославові Харині та о. Володимирові Пилипцеві за їхні цінні відвідини і за ту моральну підтримку, яку своїми відвідинами принесли вони Покійному підчас його терпінь. Дякую друзям мого чоловіка — докторам Софії та Львові Смішкам, які до останньої хвилини не покидали Його. Я глибоко вдячна пані Стефанії Курчабі за її жертвенну, повну посвяти допомогу, що полегчила терпіння мого чоловіка. Я глибоко зворушена співчуттям і теплим відношенням наших товаришів праці, членів театрального ансамблю, які в тяжких хвилинах улегчили пройти той страшний шлях нетільки моральною, а й матеріяльною допомогою. Не вичисляватиму нікого поіменно, але хай ця сердечна моя подяка в загальній формі буде принята так, як справді на неї заслужили наші приятелі — товариші сцени. Хочу тільки додати ще до подяки товаришам праці, що — ні труд, ні кошти, ні віддаль Ню Йорку не спинили артиста Йосипа Гірняка, щиро і співчутливо доложити усіх зусиль, щоб помогти й порадити у цьому горю.

Невимовною вдячністю я зобов'язана докторові Володимирові Пушкареві за його невтомну, повну посвяти і безумовну розраду й співчуття підчас хвороби мого чоловіка та велику поміч у найтяжчому моменті мого життя. Це скромне слово далеко нерівне його великому трудові, дорівнює йому тільки своєю щирістю.

Вважаю своїм обов'язком зложити сердечну подяку усім представникам організацій, які відвідували мого чоловіка підчас недуги та цікавилися станом Його здоров'я.

Доказом великої втрати, яку понесла я і все українське громадянство, були величаві похорони Покійного, а за велику заслугу в цьому щиро дякую о. Любомирові Мудрому. За добру волю, труд і прислугу щиро дякую Громадському Комітетові (зложеному з усіх організацій Філадельфії), хорові „Кобзар", представникові „Свободи" Л. Мишузі, похоронному заведенню Насевич та великому числові представників організацій і громадянства, що спричинилися до величності Панахид, Богослужения і Похоронів.

Всім тим, названим і безіменним громадянам, що не жаліли ні труду, ні посвяти, щоби віддати останню прислугу Покійному та своїм співчуттям розрадити мене в оцім великім горю — я завжди буду

безмежно вдячна
Євдокія Блавацька.

В КАНАДІ

В 40-РІЧЧЯ ОСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ В КАНАДІ

За благословенням Архиєпископа Кир Василія Ладики ЧСВВ і Кир Максима Германюка ЧНІ, заходами Централі Українців Католиків Манітоби при активній співучасти всіх організацій та установ міста Вінніпегу, відбулося в неділю 28 грудня м. р. у Вінніпегу величаве свято — сорокрічний ювілей оснування Української Католицької Ієрархії в Канаді. З цього приводу відбулася в неділю рано в год. 8.30 у церкві св. Николая ювілейна Служба Божа для відзначення в той спосіб 40-річчя прибуття до Канади першого українського єпископа, Кир Никити Budки. Підчас Служби Божої виголосив Кир Максим гарну проповідь про нашу Церкву та її Ієрархію в Канаді.

ОБ'ЄДНАННЯ ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ В ЕДМОНТОНІ

Повідомляють, що з днем 21. грудня 1952 р., обидва спортові товариства, що діяли на терені Едмонтону, Канадійське Спортове Товариство „Україна" та Українське Спортове Товариство „Січ", яке існувало при СУМ в Едмонтоні, об'єдналися в одну спортову організацію. Об'єднання стало можливим тому, що управи обидвох товариств виявили максимум доброї волі та глибоке розуміння потреб українського спорту в Едмонтоні.

● **Червоний Хрест** закликав мешканців Ню Йорку, за прикладом попередніх років, зголошуватись добровільно для праці, що її узимку провадить посилено ця організація.

● **Національний Фонд Вітамінів**, що досліджує проблеми віджевлювання знайшов підтримку серед багатьох університетів і учених, які свою прихильність для праці Фонду виявляють зокрема грошевими пожертвами.

СВЯТА САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ

(Докінчення зі стор. 1)

Иорк Таймсом" передала у відповідній формі вістки про святкування роковин української самостійности, цитуючи теж поодинокх американських промовців.

АКАДЕМІЯ В ФІЛАДЕЛФІЇ

В програму святкувань роковин самостійности і соборности у Філадельфії, які були зорганізовані окремим Комітетом під проводом місцевої філії УККомітету, та які відбулися у великій залі Метрополітальної Опери 24-го січня ввечорі, крім виступів американських промовців входили: Американський гимн, що його відспівала п-на Матковська при акомпаніяменті п-ні Лідії Бульби, відкриття, що його виголосив голова Святочного Комітету п. Роман Карбівник, привіт прапорам, спомин Галини Журби про 22-го січня 1918 р. в Києві, відчитання Четвертого Універсалу та закінчення першої частини свята українським національним гимном. В дальшому д-р Володимир Галан, голова місцевого відділу УКК, виголосив святочну промову, короткі привідання передали представники інших поневолених народів, а мгр. М. Ценко відчитав відповідну резолюцію англійською мовою, яку присутні прийняли спонтанним відспіванням гимну „Не пора". В третій концертовій частині свята виступали солісти М. Чалий та І. Гош, декляматорка п-на К. Кемпе-Гош та великий хор „Кобзар" під диригентурою проф. Семена Я. Бутовського, що відспівав кантату Лисенка „Бють пороги". На фортепіяні акомпаніювали хорові Б. Перфецький та п-ні Бульба. Після Академії, що тривала приблизно чотири години та в якій взяло участь коло 4,000 публики, відбулося ще прийняття в місцевому Клюбі Горожан, в якому взяли участь теж конгресмен Керстен, комішенер О'Коннор і адмірал Менц, виголошуючи ще й тут короткі промови та головно одушевляючись українськими піснями і колядками. Академію і прийняттям проводив д-р В. Галан.

КОНЦЕРТ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Концерт з приводу свята Самостійности і Соборности в Джерзі Сиги визначався головно добірною мистецькою програмою. Концерт відбувся в залі школи Дікенсона в неділю 25-го січня пополудні. Його започаткував хор „Думка" з Ню Йорку американським гимном. Коротку вступну промову виголосив стейтовий комішенер адв. Марсел Вагнер, що теж представляв американських гостей та проводив цілим святом. Поза програмою коротко промовляв теж місцевий парох о. сотник В. Лотович. Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга, а короткий привіт, підкреслюючи важливість боротьби волелюбного українського народу, виголосив посадник міста Кені.

В концертовій частині виїмково репрезентативної програми виступали: Хор „Думка" під диригентурою п. О. Микитюка та з гостинним сольовим виступом Осипа Стецури і солістами: д-ром С. Вороком, Юрієм Богачевським, І. Кучмою та Є. Чорнієм. На фортепіяні акомпаніювала хорові Калина Чічкановіч-Андрієнко, Балетна школа прімабалерини Валентини Переяславець, із виступами молодих танцюристок: Дарини Гук, Кади Гординської, Уляни Цяпки, Мотрі Восвідки, Зірки Гнатик та балетної групи. На фортепіяні грала балетові Галина Клим. Сольові точки виконали оперові співаки: сопран Марія Полиняк-Лисогір та баритон Осип Стецура, яким на фортепіяні акомпаніювала Ольга Дмитрів. До концертових атракцій належав теж виступ молодої скрипачки-віртуози Донни Гресько, якій теж на фортепіяні акомпаніювала Ольга Дмитрів. Виступ Ансамблю Бандуристів під проводом С. Ганушевського завершував програму свята, яке закінчив хор „Думка", відспівавши, — разом з публікою, український національний гимн.

МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Маніфестацію в Ню Йорку, що відбулася в Мангеттен Сентер в неділю 25-го січня пополудні в приявності коло 4,000 публики, започатковано американським гимном, що його відспівав хор Української Православної Церкви св. Володимира під проводом проф. В. Завітневича, який опісля виступав теж з окремими точками в концертовій частині. Маніфестацію відкрив голова Святочного Комітету п. Юліян Ревай, а святочну промову виголосив заступник голови Виконного Органу УНРади та керманич її ресорту закордонних справ д-р Степан Витвицький. По англійськи промовляв генеральний дорадник ЗУАДКомітету адв. Михайло Пізнак, а короткі привіти виголосили представники інших поневолених народів. Промови виголосили, як уже згадано, — конгресмен Керстен і адмірал Менц. В концертовій частині програми, крім хору, виступали: оперовий співак Михайло Мінський, піяність Вачка Віра Цебенко. Солістам акомпаніювала Леся Вахняни. Маніфестацію закінчено українським національним гимном.

Свята Самостійности і Соборности відбулись в цьому дні теж визищі інших українських громад.

Перевіряють факти совєтського антисемітизму

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Гаррі Шварц пише, що окремі аналітики досліджують справу совєтського протисемітизму і доходять до таких висновків. В найближчому процесі проти жидівських лікарів у Москві Совєти зможуть піднести проти обвинувачених такі три моменти. Жиди хотіли вбити Жданова і Щербакова, бо цей кузен Жданова як член Політбюра виявляв протижидівські тенденції. Другий закид може бути той, що Совєти знають про те, що в 1945 і 1946 роках існував, підпільний зв'язок, який кликом тисячам жидів допоміг вирватися із-за залізної заслони та виїхати до Палестини. Цей зв'язок можливий був тому, що члени тайної поліції за хабарі виставляли потрібні папери тим жидам, що хотіли залишити країни за залізною заслоною. Третій закид може бути той, що деякі совєтські жиди мали зв'язки із жидівським Комітетом в Америці („Джойнтом"). І тут згадується жидівського актора, що помер 1948 року, Соломона Міхельса, який під час війни мав зв'язки із жидівським комітетом у ЗДА, і навіть приїздив до Америки як член делегації, що називалася Жидівський протифашистський комітет. „Українська Правда" в Києві повідомляє, що Яків Давидович Мельман зробив із одної фабрики скла в Києві „свій родинний бизнес". Він пробив „форманами" в цій фабриці своєю дядька Вітмана, свого небожа С. Мельмана, та щевірних собі людей: Гальперна, Каганського і Файбісовича, бо вони вислуговувалися йому підчас війни.

● **Роман Мартінез**, колишній член комуністичної партії, стоїть перед загрозою депортації із ЗДА у його давню батьківщину Мехіко, як це вирішив Верховний Суд у Вашингтоні.

ТАРЗАН, ч. 2996. Бій руками.

AS BLACK MALLUK BROKE THROUGH THE MASS OF KOHRIANS AT THE GATE, TARZAN DROPPED TO THE GROUND AND TURNED THE ELEPHANT BACK INTO THE CONFUSED WARRIORS.

SHOUTING TRIUMPHANTLY, THE KOHRIANS SPRANG AT THE APE-MAN WITH WEAPONS RAISED.

DODGING A SPEAR THRUST, TARZAN GRASPED THE FOREMOST WARRIOR AND SWUNG HIM HIGH OVER HIS HEAD.

Коли чорний Маллюк прорвався через масу корінянів при брамі, Тарзан скочив на землю і повернув слона назад проти збентежених воїовників.

Із тріюмфальним криком коріяни прискочили з прорученою зброєю до мавполюдини.

Ухиляючися перед ударом списа, Тарзан вхопив найголовнішого коріяна і підніс його над свою голову.